
Mašínové v zrcadle literatury

Pracovní list 1

Text 1

Dvě chlumecké rány jsou prvními výstřely války, kterou Radek a Pepa Mašínové vyhlásili „diktaturu proletariátu“, o nic míň tady nejde, komunisti totiž hlásají „nemilosrdný třídní boj, boj na život a na smrt“ a mají na to paragrafy a práskače, mají na to kádrováky a milice, mají na to potřebnou drzost a Státní bezpečnost.

Mašínové se nenarodili do role politických otloukánek, jsou zvyklí vrátit každou ránu, a tak založí v lázních Poděbrady vlastní odbojovou skupinu. Jejich rozhodnutí je tak věcné, že se ani neobtěžují dát skupině název. Hlavní myšlenka je jednoduchá, komunisti chtějí třídní boj, no tak ho mají mít, bratři se proti nim postaví se stejným zápalem a podle stejných pravidel, s jakými jejich otec nedávno bojoval proti Němcům. To znamená, že každý, kdo na sebe navlékne uniformu a se zbraní v ruce reprezentuje brutální komunistickou moc, za to ponese odpovědnost.

Jak si to Mašínové představují? Vždyť teprve nedávno maturovali, čeho si myslí, že dosáhnou? Mají dojem, že spustí lavinu, která smete komunisty?

Radek o tomhle nemá žádné iluze, bedlivě sledoval pád jiného totalitního režimu, a tak dobře ví, že bez Rudé armády by gestapo vládlo ještě dlouho, nenávist nestačí, vašeň je málo, na druhé straně si ale myslí, že dnes je situace obdobná a že to budou Američané, kdo zaútočí na současnou totalitu, a že to nebude tak dlouho trvat, protože třeba v Koreji už je komoušům pěkně horko. Přinejhorším se bratři vždycky můžou spojit s americkou armádou v západním Německu, ale nejdříve dokážou, že se dá proti komunismu aktivně bojovat a že třídní boj je dvousečná zbraň.

Text 2

„Za takové poměry můj otec nebojoval. Nemám chuť přidat se k nadšení milionů,“ vykřikuje Ctirad před přáteli. Má pravdu, otcův odboj proti fašismu byl inspirován z jiných třídních pozic. Mašínové musí zůstat bohatými a vlivnými. Tuto povinnost si bere Ctirad za svůj „životní úkol“ zvláště poté, když dostane vyrozumění, že nebyl přijat na Vojenskou akademii v Hranicích. Zmačká obálku a řekne: „Mašínové se nevzdávají, to by měli soudruzi z historie vědět.“

...

„Chci mít velkou skupinu,“ prohlásí krátce po akci Chlumec Ctirad Mašín. „Dobře vyzbrojenou, pohyblivou, finančně nezávislou. Času, přátelé, máme málo. Proto musíme jednat rychle, udeřit, nedopřát jim vydechnout. Jedině pak budou naše účty co platné...“

Bratr Josef poslouchal s planoucímá očima. Jako by slyšel otce, přesně tak by to řekl – být silní! Od chvíle, kdy Ctirad s takovou chladnokrevností vpálil tomu strážmistrov

kulku do hlavy, vyrostl v jeho očích do velikosti mstitele. Však ne zbytečně nosí Ctirad poslední otcův dopis stále s sebou. Rodový statek v Lokšanech nedokázali zachránit, ale budou se mstít. Také přítomný Zbyněk Janata tvrdou a rozhodnou řeč oceňoval. Jenom Paumer v pomlce škytl a přičinil poznámku: „To vypadá, že chceš celou armádu.“

Text 3

Při pohřbu presidenta Beneše se seznamuje s rodinou Mašínových muž, který s nimi bude mít dalekosáhlé záměry; ne hned, zatím k nim jen dochází, ale když v roce 1951 naváže styk se dvěma agenty IS, vzpomene si na Mašínovy. Má totiž za úkol zakládat špionážní sítě, jejichž činnost by se zaktivizovala za předpokladu, že by nastala válka. Tehdy přijede za Mašíny do Poděbrad.

Jsou to několikadenní opakované návštěvy, ale k vytvoření špionážní skupiny přece jenom nedojde. Oběma mladým Mašínům, nabitým touhou po činu, takový výhled nevyhovuje. A Ctirad to pak řekne rovnou:

- Žádná špionáž, žádná ilegalistika! Jediné, čemu komunisti porozumí, je teror a diverze!

Tohle rozhodnutí padlo v první polovině roku 1951. Ctirad a Josef Mašínové – stáří 22 a 24 let - získávají pro svůj plán stejně starého Milana Paumera, který v nich vidí svůj velký vzor... Nechtějí dělat teror amatérsky; připravují proto ještě v roce 1951 cestu za hranice, aby se tam dali do služeb západních rozvědek, u nich absolvovali teroristický kurs a vrátili se. Tahle cesta se nezdaří, a tak se skupina rozhodne pracovat na vlastní pěst.

Začínají se vyzbrojovat. Mají nějaké zbraně, posbírané ke konci války. Potřebují však nové, moderní a spolehlivé, hodně zbraní pro další členy – neboť jejich skupina jistě poroste – I pro patrně docela blízkou chvíli, kdy válka nebo převrat ukončí život lidově demokratickému zřízení. Jsou posedlí touhou po zbraních. Zbraně a třaskaviny, bez nich se teror nedá dělat. Kde je ale najdou? Kde si je vzít, jak se jich zmocnit? Skupina se radí.

- Kde by byly! Na stanicích SNB, jenom tam. Na muničák si troufnout nemůžeme.

(Vzhledem k povaze úloh nejsou zdroje textů uvedeny)

Analyzujeme, interpretujeme:

- 1. Co mají tyto obrazy společné? Jaké motivy se ve všech obrazech objevují? Čím se od sebe jednotlivé texty odlišují?**
- 2. Jaké vlastnosti Mašínové mají a jak jsou tyto vlastnosti hodnoceny? Jak jsou motivace Mašínů hodnoceny?**
- 3. Pokuste se jednotlivé texty časově zařadit. Kdy asi vznikly? Proč si to myslíte?**